

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“, ШТИП
ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ
GOCE DELCEV UNIVERSITY IN STIP, FACULTY OF LAW

ТРИНАЕСЕТТА МЕЃУНАРОДНА
НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
THIRTEENTH INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

ОПШТЕСТВЕНИТЕ ПРОМЕНИ **ВО ГЛОБАЛНИОТ СВЕТ**

SOCIAL CHANGES IN THE GLOBAL WORLD

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
-ПРАВО, ПОЛИТИКА И ОПШТЕСТВО-
PROCEEDINGS
-LAW, POLITICS AND SOCIETY-

ШТИП, 2026

SHTIP, 2026

Thirteenth International Scientific Conference SOCIAL CHANGES IN THE GLOBAL WORLD

©2026 Copyright Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, N. Macedonia:

Address: Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, N. Macedonia,

Ul. Krste Misirkov bb, PO box 201,2000, Stip, N. Macedonia

www.ugd.edu.mk

Издавач: Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Правен факултет

Publisher: Goce Delcev University, Stip, Faculty of Law

Уредници: Билјана Тодорова, Страшко Стојановски, Јорданка Галева, Ѓорѓи Сламков, Наташа Мирославева, Ана Панева, Кристијан Панев, Елена Трајковска

Editors: Biljana Todorova, Strashko Stojanovski, Jordanka Galeva, Gjorgji Slamkov, Natasha Mirosloveva, Ana Paneva, Kristijan Panev, Elena Trajkovska

Технички уредник: Страшко Стојановски

Technical Editor: Strasko Stojanovski

Лектор: Валентина Бочваровска

Печати/Print: 2ри Август, Штип

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

316.42(100)(062.552)

34(100)(062.552)

МЕЃУНАРОДНА научна конференција Општествените промени во глобалниот свет

(13 ; Штип ; 2026)

Општествените промени во глобалниот свет [Електронски извори] :

зборник на трудови : право, политика и општество / Тринаесетта меѓународна научна конференција ; [уредници Билјана Тодорова ... и др.] = Social changes in the global world : proceedings : law, politics and society / Thirteenth international scientific conference ; [editors Biljana Todorova ... [и др.]]. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев", Правен факултет = Shtip : Goce Delcev University, Faculty of law, 2026

Начин на пристапување (URL):

<https://js.ugd.edu.mk/index.php/scgw/en/about>. - Трудови на мак. и англ.

јазик. - Фусноти кон текстот. - Текст во PDF формат, содржи XVIII, 738 стр., табели, граф. прикази. -

Наслов преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 29.09.2026. - Други уредници: Страшко Стојановски, Јорданка Галева, Ѓорѓи Сламков, Наташа Мирославева, Ана Панева, Кристијан Панев, Елена Трајковска. - Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-277-170-0

а) Општествени промени -- Право -- Свет -- Собири б) Општествени промени

-- Политика -- Свет -- Собири

COBISS.MK-ID 69745669

- All manuscripts were subject of double-blind peer review process.
- No responsibility can be accepted by the publisher or compilers for the accuracy of the information presented. The expressed opinions are of the authors and does not necessarily coincide with views of the Program Committee and the Organizational Committee of the conference
- The UDK numbers for each of the manuscripts are contained in the electronic version of the proceedings, available on: <https://js.ugd.edu.mk/index.php/scgw/en/about>

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“, ШТИП

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ

Република С. Македонија

ТРИНАЕСЕТТА МЕЃУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
ОПШТЕСТВЕНИТЕ ПРОМЕНИ
ВО ГЛОБАЛНИОТ СВЕТ

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
-ПРАВО, ПОЛИТИКА И ОПШТЕСТВО-

Штип, 2026

**GOCE DELCEV UNIVERSITY IN STIP, FACULTY
OF LAW**

Republic of North Macedonia

GOCE DELCHEV
UNIVERSITY
FACULTY OF LAW

THIRTEENTH INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

**SOCIAL CHANGES IN THE
GLOBAL WORLD**

PROCEEDINGS

-LAW, POLITICS AND SOCIETY-

Shtip, 2026

Организациски комитет / Organizational Committee

- Проф. д-р Билјана Тодорова, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, biljana.todorova@ugd.edu.mk
- Проф. д-р Страшко Стојановски, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, strasko.stojanovski@ugd.edu.mk
- Вон. проф. д-р Јорданка Галева, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, jordanka.galeva@ugd.edu.mk
- Вон. проф. д-р Ѓорги Сламков, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, gorgi.slamkov@ugd.edu.mk
- Доц. д-р Наташа Мирославева, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, natasa.doneva@ugd.edu.mk
- Ас. м-р Ана Панева, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, ana.zdraveva@ugd.edu.mk
- Ас. м-р Кристијан Панев, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, kristijan.panev@ugd.edu.mk
- Ас. м-р Елена Трајковска, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Северна Македонија, elena.trajkovska@ugd.edu.mk

Програмски комитет / Program Committee

- Agim Nuhiu, Faculty of Law, State University of Tetovo, Macedonia, agim.nuhiu@unite.edu.mk
- Alenka Verbole, Schiller International University, Heidelberg, Germany, alenka.verbole@faculty.schiller.edu
- Angel Ristov, Faculty of Law, St Cyril and Methodius University in Skopje, angelristov@yahoo.com
- Aynura Rashidova, Faculty of Humanities and Social Sciences, Azerbaijan University, Azerbaijan, aynur.rashidova@bk.ru
- Biljana Todorova, Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, North Macedonia, biljana.todorova@ugd.edu.mk

Davor Trlin, Faculty of Economic and Social Studies, International University
Burch Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, davor.trlin@ibu.edu.ba

Elena Maksimova, Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, North
Macedonia, elena.maksimova@ugd.edu.mk

Gemma Andreone, Institute for International Legal Studies of the Italian
National Research Council (ISGI - CNR), Italy,
gemma.andreone@gmail.com

Giuseppe Cataldi, Department of Human and Social Sciences, University of
Napoli L 'Orientale, gcataldi@unior.it

Ice Ilijevski, Faculty of Law, University St. Kliment Ohridski – Bitola,
ilijevski@fb.uklo.edu.mk

Ivan Ilic, Faculty of Law, University of Nis, Serbia, ivan@prafak.ni.ac.rs

Ivana Bajakić, Department of Economic Sciences, Faculty of Law, Zagreb,
Croatia, ivana.bajakic@pravo.hr

Jadranka Denkova, Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, North
Macedonia, jadranka.denkova@ugd.edu.mk

Jordanaka Galeva, Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, North
Macedonia, jordanka.galeva@ugd.edu.mk

Jovanka Jakubek-Lalik, Faculty of Law and Administration, University of
Warsaw, Poland, j.jakubek@uw.edu.mk

Marcin Burzec, Faculty of Law, Canon Law and Administration, The John
Paul II Catholic University of Lublin, Poland, marcin.burzec@kul.pl

Milica Sutova, Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, North
Macedonia, milica.sutova@ugd.edu.mk

Natalia Vladimirovna Butusova, Faculty of Law, Voronezh State University,
Russia, butusova@law.vsu.ru

Nerma Colakovik Prguda, Univerzitet Dzemal Bijedic, Mostar, Bosna and
Herzegovina, nerma@unmo.ba

Nikolai Baranov, Baltic State Technical University Voenmeh, At. Petersburg
State University, St. Petersburg, Russia, nicbar@mail.ru

Nora Jakab, Faculty of Law, University of Miskolc, Hungary; and Associate
Professor at Caucasus International University of Tbilisi, Georgia,
nora.jakub@uni-miskolc.hu

Pavol Struhar, Department of Political Science, Alexander Dubcek University of Trencin, Slovakia, pavol.struhar@tnuni.sk

Slavejko Sasajkovski, Institute for Sociological, Political and Legal Research, University “St. Cyril and Methodius”, Skopje, Macedonia, bilbilef@isppl.ukim.edu.mk

Solymosi-Szekers Bernadett, Faculty of Law, University of Miskolc, Hungary, bernadett.solymosi-szekeres@uni-miskolc.hu

Suzana Dzamtoska Zdravkovska, American University of Ras Al Khaimah, Ras Al Khaimah, UAE, suzana.zdravkovska@aurak.ac.ae

Tamara Djurdjic Milosevic, Faculty of Law, University of Kragujevac, tdjurdjic@jura.kg.ac.rs

Tatyana Dronzina, Political Science Department, St. Kliment Ohridski University of Sofia, drozina@gmail.com

Teresa Russo, University of Salerno, Italy, trusso@unisa.it

Tunjica Petrašević, Faculty of Law, University of Osijek, Croatia, tpetrase@pravos.hr

Veronika Stoilova, Faculty of Law, University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad, Bulgaria, vstoilova@swu.bg

Vladimir Savkovic, Faculty of Law, University of Montenegro, Montenegro, vladimirs@ucg.ac.me

Uroš Novaković, Faculty of Law, University of Belgrade, Serbia, uros.novakovic@ius.bg.ac.rs

TABLE OF CONTENTS

LAW	17	
Esra Özgün TEKIN PROTECTING HUMAN RIGHTS IN THE DIGITAL AGE IN LIGHT OF THE EUROPEAN UNION'S ARTIFICIAL INTELLIGENCE ACT: A HUMAN- RIGHTS-BASED ANALYSIS OF THE RISK-BASED REGULATORY MODEL		19
Franc POZDEREC USE OF ELECTRIC STUN GUNS AS A MEANS OF RESTRAINT AGAINST PERSONS IN THE CENTER FOR FOREIGNERS		35
Gjorgi SLAMKOV THE CRIMINAL LAW FRAMEWORK AND JUDICIAL SENTENCING OF ROBBERY AND ARMED ROBBERY		45
Goran OBRADOVIĆ THE NECESSITY OF RAISING THE RETIREMENT AGE FOR OLD-AGE PENSION ELIGIBILITY- The Example of the Republic of Serbia –		67
Ивица ЈОСИФОВИЋ, Игор КАМБОВСКИ АНАЛИЗА НА МИСЛЕЊЕТО 2/13 НА СУДОТ НА ПРАВДАТА НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА И НАЦРТ-СПОГОДБАТА ОД МАРТ 2023 ГОДИНА ВО ОДНОС НА ПРИСТАПУВАЊЕТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА КОН ЕВРОПСКАТА КОНВЕНЦИЈА ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА		79
Jovan CONIĆ, Nina KOSANOVIĆ, Natalija TODOROVIC THE INFLUENCE OF CHRISTIANITY ON THE DEVELOPMENT OF ROMAN, BYZANTINE, AND MEDIEVAL SERBIAN LAW		99
Novak KRSTIĆ, Isidora ILIĆ SOME CONTENTIOUS ISSUES IN THE ANNULMENT OF THE LIFETIME MAINTENANCE AGREEMENT – THROUGH SELECTED CASE LAW EXAMPLES		123

Krzysztof RADZIKOWSKI

VAT FRAUD IN POLAND: LEGAL AND FINANCIAL IMPLICATIONS 141

Marija DRAGIĆEVIĆ ĐORĐEVIĆ

SOCIO-LEGAL TRANSFORMATION OF LONG-TERM CARE: BETWEEN
INSTITUTIONAL CARE, COMMUNITY-BASED SERVICES AND THE
PROTECTION OF USERS RIGHTS..... 165

Ivanka OBERMAN, Tomaž ČAS, Franc POZDEREC

POLICE ACCOUNTABILITY AND SUPERVISION IN THE REPUBLIC OF
SLOVENIA..... 193

Desimira YURUKOVA

POSSESSION – IT IS POSSIBLE TO INHERIT AS FACTUAL
RELATIONSHIP? 207

Rafał CIEŚLAK

EVOLUTION AND LEGAL STATUS OF THE ENERGY EFFICIENCY
FIRST PRINCIPLE IN EUROPEAN UNION LAW 219

Saša KNEŽEVIĆ

THE INJURED PARTY AS AN INITIATOR OF CRIMINAL PROSECUTION
..... 235

Șerban-Alexandru STĂNESCU

CONFLICTS OF JURISDICTION IN THE EUROPEAN JUDICIAL AREA:
WHERE BRUSSELS I BIS ENDS AND THE INSOLVENCY REGULATION
BEGINS 251

Tomasz KAMINSKI

COUNTERMEASURES AS MEANS OF ADDRESSING THE
INTERNATIONAL DAMAGE OF SUBMARINE CRITICAL
INFRASTRUCTURE WITHIN THE EEZ..... 265

Valdis BLŪZMA

"FORMULA REGIMINIS" (1617) – THE FIRST WRITTEN CONSTITUTION
IN THE TERRITORY OF LATVIA: THE FORMATION OF
CONSTITUTIONAL LAW IN THE DUCHY OF COURLAND AND
SEMIGALLIA (1561 – 1795)..... 279

Билјана ТОДОРОВА

АНАЛИЗА НА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА АРХУСКАТА КОНВЕНЦИЈА
ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА НИЗ ПРАВНИОТ И
ИНСТИТУЦИОНАЛНИОТ КОНТЕКСТ НА ЕКОЛОШКАТА
ДЕМОКРАТИЈА 299

Лазар ЈОВЕВСКИ, Софија ВОЛЧЕВСКА

ПОМЕЃУ ТРУДОВИТЕ СУДИРИ И СОЦИЈАЛНИОТ МИР: СИСТЕМОТ
ЗА МИРНО РЕШАВАЊЕ НА РАБОТНИТЕ СПОРОВИ ВО
МАКЕДОНСКОТО ТРУДОВО ЗАКОНОДАВСТВО 313

Оливера НЕЧОВСКА, Стефани МЛАДЕНОВСКА СТОЈАНОВСКА

ЗНАЧЕЊЕТО НА НОМОТЕХНИКАТА ВО ОБЕЗБЕДУВАЊЕТО НА
ВЛАДЕЕЊЕТО НА ПРАВОТО..... 329

Zaneta POPOSKA

INTERSECTIONALITY AND GENDER: THE CASE OF NORTH
MACEDONIA 353

Vanda BOZIC

LEGAL QUALIFICATION OF HOMICIDE IN THE REPUBLIC OF SERBIA:
NORMATIVE FRAMEWORK AND ISSUES OF DISTINCTION IN CASE
LAW 387

Helga ŠPADINA

INFORMED CONSENT IN BIOMETRIC MIGRATION MANAGEMENT..... 405

Selen EVIRGEN

THE DIGITAL TRANSFORMATION OF CRIMINAL JUSTICE:
RE-EVALUATING THE PRINCIPLE OF IMMEDIACY AND DEFENSE
RIGHTS IN THE ERA OF REMOTE PROCEEDINGS 419

POLITICS AND SOCIETY..... 439

Monika ŽAK, Adam SOJKA

ESG COMMUNICATION STRATEGIES IN THE ENERGY SECTOR:
ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF ENGAGING INFLUENCERS
AND SOCIAL ACTORS. A SOCIOLOGY OF DEVELOPMENT
PERSPECTIVE..... 441

Aynura RASHIDOVA

EXPLORING ENTREPRENEURIAL MOTIVATION AND SUCCESS
PERCEPTIONS AMONG WOMEN ENTREPRENEURS IN AZERBAIJAN
(QUALITATIVE CASE STUDY)..... 461

Agim NUHIU, Ferat POLISI

FREEDOM OF EXPRESSION IN THE DIGITAL AGE:
PLATFORM GOVERNANCE AND THE FACEBOOK–USER
RELATIONSHIP 469

Јован АНАНИЕВ, Јадранка ДЕНКОВА, Страшко СТОЈАНОВСКИ
ДИГИТАЛИЗАЦИЈАТА НА НЕПОСРЕДНАТА ДЕМОКРАТИЈА ВО
НАЦИОНАЛЕН КОНТЕКСТ ПРЕКУ ПРИМЕНА НА ПРИНЦИПИТЕ НА
ЕВРОПСКАТА ГРАЃАНСКА ИНИЦИЈАТИВА ON..... 479

Emil DIMITRIEV

POLITICAL PARTIES – AN INSTITUTIONAL MECHANISM FOR
AGGREGATING AND ARTICULATING THE INTERESTS OF CITIZENS IN
MACEDONIA 497

Искра КОРОВЕШОВСКА

АЛГОРИТМИТЕ ВО ДИГИТАЛНИТЕ МЕДИУМИ КАКО ФАКТОР ВО
ТРАНСФОРМАЦИЈАТА НА НОВИНАРСКИТЕ ПРАКТИКИ ВО
РЕПУБЛИКА С. МАКЕДОНИЈА..... 523

Jordanka GALEVA

MEDIA FRAMING OF THE 2026 UNITED STATES-IRAN CEASEFIRE
IN IRNA, BBC AND CNN REPORTS 541

Christina KOBELEVA ALEKSEEVNA

THE CHINESE MODEL OF POLITICAL MODERNIZATION:
FEATURES AND PROSPECTS..... 561

Malgorzata SUCHACKA

BETWEEN ENTHUSIASM AND SCEPTICISM: A MATRIX APPROACH TO
ATTITUDES TOWARDS ARTIFICIAL INTELLIGENCE 581

Natalija ORLIĆ

FUNCTIONALITY OF INTERLINGUAL MEDIATION
IN INTERNATIONAL PROTECTION AND MIGRATION PROCEDURES... 599

Albana METAJ-STOJANOVA

THE DYNAMICS OF DOMESTIC VIOLENCE: A MULTI-FACTORIAL ANALYSIS OF THEORETICAL MODELS AND THE SOCIO-CULTURAL CONTEXT OF NORTH MACEDONIA..... 627

Јорданка ГАЛЕВА, Викторија СТОЈКОВА

АРКТИЧКИТЕ ПОМОРСКИ РУТИ КАКО ФАКТОР НА ГЕОПОЛИТИЧКО И ГЕОЕКОНОМСКО ПРЕОБЛИКУВАЊЕ 645

Лидија КОВАЧЕВА

ЕГЗОРЦИЗАМ: ОД ВОСПРИЕМАЊЕТО ВО АНТИКАТА ДО ПОП-КУЛТУРАТА ВО СОВРЕМЕНИОТ МЕДИУМ 663

Никола АМБАРКОВ

ИДЕЈАТА ЗА ВОВЕДУВАЊЕ ЕДНА ИЗБОРНА ЕДИНИЦА ВО МАКЕДОНСКИОТ ИЗБОРЕН МОДЕЛ: ТЕМИ ЗА РАЗМИСЛА И ДИЛЕМИ ЗА РЕШАВАЊЕ 681

Стојанче МАСЕВСКИ

ЕКОНОМСКО ВОЈУВАЊЕ И НЕГОВИТЕ АЛАТКИ 705

Zorančo VASILKOV

STUCK IN THE EUROPEAN UNION ACCESSION PROCESS: VIEWS FROM NORTH MACEDONIA AND SERBIA 721

L A W

